

Onderwerp: Vaststelling criteria aanwijzing lokale publieke omroep
Datum: 22 april 2025
Portefeuillehouder: J. D. W. Klaasse
Team: Beleid Samenleving
Steller: Willem de Bruijne

Gevraagde beslissing:

- Instemmen met de aanpak die actief samenwerking stimuleert bij meerdere inschrijvingen.
- Vaststellen van aanvullende toetsingscriteria waaraan aanvragen voor een aanwijzing tot lokale omroep van Diemen worden getoetst.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

Gemeenten hebben op grond van de Mediawet 2008 de wettelijke taak om zorg te dragen voor een lokale publieke omroep. De wet staat per gemeente één lokale publieke omroep toe. Het Commissariaat voor de Media (CvdM) wijst deze omroep aan voor periodes van vijf jaar.

De gemeenteraad adviseert het CvdM bij de keuze van de lokale omroep. Waar eerder alleen werd getoetst op wettelijke toelatingseisen, kan de raad nu ook aanvullende toetsingscriteria vaststellen.

Concrete aanleiding

De aanwijzing van de Diemer Omroep Stichting als lokale publieke omroep voor Diemen loopt af op 17 april 2026.

Op 31 januari 2025 heeft het CvdM de gemeente geïnformeerd over het aflopen van deze aanwijzing (Bijlage 1). Het CvdM opent op 17 april 2025 de aanwijzingsprocedure voor de nieuwe vijfjarige periode en publiceert de openstelling op zijn website en in de Staatscourant. Vanaf dit moment kunnen geïnteresseerde partijen een aanvraag indienen bij het CvdM. De uiterste indieningsdatum is 17 oktober 2025. Het CvdM stuurt ingediende aanvragen binnen 2 weken na verstrijken van de indieningstermijn samen met het verzoek voor advies door naar de gemeente.

De gemeente verstuurt vervolgens een ondertekend raadsbesluit naar het CvdM, waarin beoordeeld wordt of de aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria. Bij meerdere aanvragen bevat dit besluit ook een voorkeursadvies. In dit advies geeft de raad aan welke partij het meest geschikt is om de functie van lokale publieke omroep de komende vijf jaar te vervullen.

Om dit proces zorgvuldig te laten verlopen, is het van belang dat de raad vooraf aanvullende toetsingscriteria en een heldere werkwijze vaststelt.

Inhoud en onderbouwing

Beslispunt 1. Instemmen met de aanpak die actief samenwerking stimuleert bij meerdere inschrijvingen.

Bij meerdere inschrijvingen voor de lokale omroep verplicht de Mediawet 2008 de gemeente het samengaan van de aanvragers actief te bevorderen. Deze inspanning moet worden toegelicht in het uiteindelijke advies aan het CvdM. Elke gemeente mag zelf bepalen op welke manier zij het actief samengaan van aanvragers bevordert.

In Diemen bevorderen we een mogelijke samenwerking door in ieder geval twee gesprekken te organiseren met de betrokken partijen, waarbij de beleidsadviseur Cultuur en de wethouder Cultuur de gesprekken begeleiden en ondersteunen bij het stimuleren van de samenwerking.

Argument 1.

Het initiëren van de gesprekken door de beleidsadviseur Cultuur en wethouder Cultuur is een snelle en gedegen aanpak om een mogelijke samenwerking te bevorderen. Deze aanpak is effectief, kostenefficiënt en maakt gebruik van bestaande kennis binnen de organisatie.

Een alternatief is het inschakelen van een onafhankelijke mediator. Deze optie waarborgt neutraliteit en kan het gesprek tussen aanvragers mogelijk objectiever begeleiden. Tegelijk vraagt dit meer voorbereiding, externe inhuur en extra budget. In het licht van de beschikbare tijd en middelen achten wij deze route minder geschikt.

Kanttekening 1.

Als vooraf geen duidelijke werkwijze is vastgelegd voor het bevorderen van samenwerking, kunnen achteraf vragen ontstaan over de inzet en transparantie van het proces. Wanneer het samengaan van aanvragers niet actief (genoeg) wordt bevorderd, voldoet de gemeente niet aan de verplichtingen uit de Mediawet 2008, wat kan leiden tot (juridische) complicaties.

Beslispunt 2. Vaststellen van aanvullende toetsingscriteria waaraan aanvragen voor een aanwijzing tot lokale omroep van Diemen worden getoetst.

Wanneer meerdere partijen zich inschrijven en geen gezamenlijke aanvraag indienen, worden de aanvragen afzonderlijk beoordeeld. Daarbij wordt getoetst of de aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria én, indien vastgesteld, aan de aanvullende gemeentelijke criteria. Deze criteria vormen samen de basis voor het voorkeursadvies dat de gemeenteraad, via een raadsbesluit, uitbrengt aan het Commissariaat voor de Media (CvdM). Het advies wordt door het college voorbereid.

Wettelijke toegangscriteria

Het advies aan het CvdM geeft in ieder geval een gemotiveerd antwoord op de vraag of aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria. Daartoe dienen de volgende vragen per aanvrager gemotiveerd met een ja beantwoord te worden:

- Is de aanvrager een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid?
- Heeft de aanvrager tot doel het uitvoeren van de lokale publieke mediaopdracht, gericht op de gemeente(n) waarvoor de aanvraag is ingediend?
- Heeft de aanvrager een programmabeleidsbepalend orgaan (pbo) dat representatief is voor de belangrijkste maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen die voorkomen in de gemeente?

Aanvullende toetsingscriteria

De gemeenteraad kan daarnaast aanvullende toetsingscriteria vaststellen. De onderstaande vijf criteria inclusief bijbehorende puntenscore geven de gemeentelijke ambities op gebied van een lokale publieke omroep weer:

1. Lokale samenwerking en verbinding (max. 10 punten)

- Samenwerking met lokale partners, zoals sportverenigingen, culturele instellingen, onderwijsinstellingen en ondernemers.
- Aandacht voor lokale, maatschappelijke vraagstukken.
- Inzet op verbinding tussen inwoners onderling en met Diemen als gemeenschap.
- Actieve interactie met inwoners tijdens uitzendingen, bijvoorbeeld door middel van rapportages door de wijk of verslaglegging van evenementen.

2. Publieksbereik: divers en inclusief (max. 10 punten)

- Gericht plan om verschillende doelgroepen te bereiken, waaronder jongeren, ouderen, anderstaligen en mensen met een beperking.

- Inhoud en werkwijze weerspiegelen de diversiteit van Diemen op het gebied van cultuur, leeftijd, gender, taal en achtergrond.
 - Onderzoek naar publieksbehoefte wordt actief uitgevoerd.
 - Programmering is beschikbaar via meerdere platforms (radio, tv, online, social media, podcast, etc.).
 - Toegankelijke studio die fysiek gevestigd is binnen de gemeente.
- 3. Kwalitatief en kwantitatief aanbod (max. 10 punten)**
- Aanbod van informatieve, culturele en educatieve programmering met maatschappelijke relevantie.
 - Redactionele onafhankelijkheid is aantoonbaar geborgd.
 - Continue uitzending en hoeveelheid live-programmering.
- 4. Stabiele bedrijfsvoering (max. 10 punten)**
- Professioneel en representatief bestuur met transparante besluitvorming.
 - Realistische en transparante meerjarenbegroting.
 - Lage afhankelijkheid van gemeentelijke subsidie.
 - Personeels- en vrijwilligersbeleid, met aandacht voor scholing.
- 5. Regionale afstemming en samenwerking (max. 10 punten)**
- Samenwerking met andere lokale en regionale media-initiatieven bij uitwisseling en/of gezamenlijke productie van programma's.
 - Afstemming binnen regionale netwerken of mediaplatforms.

Argument 2.

We adviseren de aanvullende toetsingscriteria met bijbehorende puntenscores vast te stellen, omdat deze houvast bieden bij de beoordeling van ingediende aanvragen. De criteria sluiten aan bij onze lokale ambities op het gebied van inclusie, lokale verbondenheid, diversiteit en samenwerking, maar bieden ook een manier om de inhoudelijke kwaliteit en bedrijfsvoering te beoordelen.

Door vooraf duidelijke criteria te stellen, zorgen we voor een transparant beoordelingsproces, versterken we de legitimiteit van het voorkeursadvies en voorkomen we vertraging of (juridische) discussie in het vervolgproces.

Kanttekening 2.1

Zonder aanvullende criteria blijft de toetsing beperkt tot de wettelijke eisen, waar de meeste aanvragers snel aan voldoen. Dit beperkt de beoordelingsruimte en maakt het lastig om een inhoudelijk goed onderbouwd voorkeursadvies uit te brengen.

Kanttekening 2.2

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) werkt aan een wijziging van de Mediawet 2008, die op 1 juli 2026 ingaat. Het nieuwe lokale mediastelsel start per 1 januari 2028. De aanwijzing blijft in principe vijf jaar geldig, maar vervalt mogelijk na 1 januari 2028. Ondanks deze wijziging blijft de aanwijzing voor de komende periode relevant. Het CvdM verwacht daarom ook een zorgvuldig advies.

Kanttekening 2.3

Het CvdM adviseert gemeenten om aanvullende criteria minimaal 11 maanden voor het aflopen van de huidige aanwijzing vast te stellen. Na ambtelijk overleg met het CvdM is hiervoor uitstel verleend tot eind juni 2025. Door de criteria nu vast te stellen, is er voldoende voorbereidingstijd voor potentiële aanvragers.

Verbinding met andere onderdelen

Maatschappelijk effect

Door duidelijke toetsingscriteria vast te stellen en uiteindelijk een voorkeursadvies uit te brengen, wordt bijgedragen aan het behoud van een sterke, representatieve lokale publieke omroep.

Financieel

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen. Momenteel krijgt de gemeente een bijdrage van het Rijk in het gemeentefonds. Dit is een bedrag per huishouden (richtsnoerbedrag Vereniging van Nederlandse Gemeenten). Voor de lokale omroep zijn jaarlijks middelen in de begroting opgenomen.

Juridisch

Door invulling te geven aan dit voorstel wordt voldaan aan de verplichting van de Mediawet 2008.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie

Na een positief raadsbesluit wordt de aanwijzingsprocedure kenbaar gemaakt via de gemeentelijke website en een publicatie op de gemeentepagina in het DiemerNieuws. In dit bericht staat dat partijen tot 17 oktober 2025 een aanvraag kunnen indienen bij het CvdM.

Het CvdM maakt de openstelling van de aanwijzingsprocedure bekend op zijn website en via publicatie in de Staatscourant.

Participatie

Niet van toepassing.

Uitvoering en vervolg

- *Mei 2025: Startfase*
 - Na vaststelling van de criteria worden de aanvullende toetsingscriteria kenbaar gemaakt via een brief aan het CvdM. Hierbij wordt het formulier (Bijlage 2), een ondertekend raadsbesluit en de opname van de raadsvergadering gedeeld.
 - De gemeente publiceert de toetsingscriteria, zodat deze voor alle aanvragers bekend zijn.
- *Oktober - december 2025: Adviesfase*
 - Aanvragen kunnen tot 17 oktober worden ingediend bij het CvdM.
 - Het CvdM stuurt de ingediende aanvragen door naar de gemeente.
 - Bij één aanvrager: Het college toetst de wettelijke toegangscriteria en legt een advies voor aan de gemeenteraad.
 - Bij meerdere aanvragers: de gemeente stimuleert samenwerking.
 - Bij samengaan: toetsing op wettelijke toegangscriteria en opstelling advies door het college.
 - Bij geen samenwerking: toetsing op wettelijke toegangscriteria én aanvullende toetsingscriteria en opstelling advies door het college.
 - Het advies van het college dient als basis voor het uiteindelijke raadsbesluit.
 - Het uiteindelijke door de raad vastgestelde advies wordt gedeeld aan het CvdM. Dit bevat het raadsbesluit en de opname van de raadsvergadering.
- *December 2025 – Januari 2026: Aanwijfsfase*
 - Het CvdM neemt binnen vier weken na ontvangst van het gemeentelijk advies een besluit. Het CvdM kan altijd gemotiveerd van het gemeentelijk advies afwijken.

Bijlagen

- Bijlage 1: Brief van Commissariaat voor de Media
- Bijlage 2: Ingevuld formulier toetsingscriteria voorkeursadvies gemeente Diemen

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,
G.T. Wildeman

de burgemeester,
E. Boog

Onderwerp: Vaststelling criteria aanwijzing lokale publieke omroep

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 22 april 2025

Besluit

- Instemmen met de aanpak die actief samenwerking stimuleert bij meerdere inschrijvingen.
- Vaststellen van aanvullende toetsingscriteria waaraan aanvragen voor een aanwijzing tot lokale omroep van Diemen worden getoetst.

De besluiten sluiten aan op het raadsvoorstel 'Vaststelling criteria aanwijzing lokale publieke omroep'.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 26 mei 2025,

De voorzitter,

De griffier,